

Rinkeby blir större
1976 var antalet invånare i Rinkeby 13 300.
I år är antalet 15 074. memo

COVER 09

Alexandra och systerdöttern Jordana på väg till skolan. Alexandra återvänder - 30 år senare - till Knutbyskolan i Rinkeby.

Alexandra Pascalidou tillbaka i sin gamla skola

Metros kolumnist Alexandra Pascalidou var en av de förstasom uppmärksammade integrationsfrågorna när hon mitten av 90-talet var programledare för tv-programmet "Mosaik". Alexandra själv gick låg- och mellanstadiet på Knutbyskolan i Rinkeby. Trettio år senare besöker hon sin gamla skola och kan konstatera att integrationen misslyckats.

Tillbaka till framtiden. Tillbaka till platsen där allting en gång började. Knutbyskolan i Rinkeby. Nästan 30 år senare. Till min gamla skola som då luktade mullerfärg. Nu luktar det rök. Under de 30 år som passerat har världen rasat samman och byggt upp igen.

Nu har min sexåriga systerdötter Jordana börjat ettan i min gamla skola och hennes berättelser har både roat och oroat mig. Därför bestämde jag mig för att själv sätta mig i min gamla skolbänk och se vad som har förändrats efter alla dessa år

av debatt och diskussion om skolan, svenska språkets status och segregationens sär och spår i förortsländer. Jag gick i Knutbyskolan under låg- och mellanstadiet. När invandrarpolitiken slog fast att hemspråket skulle stå på schemat. När hemspråksundervisningen var mål och medel både för den svenska invandrarpolitiken och för våra hemhängande föräldrar.

Au min første skole dag minns jag mest mina gelåfyllde knänt ett par røddamandhetterbyxor som bar mig till skolen. Vår finske lærer, Alex, li med på ifølge båndet. Sveriges første hemspråk klasse. Grevske klassen, turkiske

Tommy, Hannad och Rifaat med Alexandra i Knutbyskolan.

Klassen och finske klassen. Vi grekiske barn fikk mest læxor. Då ønskede man att man var turk.

SKOLEDAGEN börjar 8.10 och barnen tassar in i strumporna och intar sina platser. De flesta kommer från Afrika. Inte ett enda barn har svenska föräldrar. Det är betydligt färre flickor än pojkar. Fjorton ettagullare med afroflötar och tandgluggar.

Just i dag är de bara 13. "Abdi har vinterkräksjukan, han är magsjuk", säger fröken Susanne Fjälby, och en pojke ropar: "Han ljugar." "Vad är magsjuk?" frågar en annan pojke. "Det är när man kräks" svarar Susanne, som barnen kallar Sussi. "Min syster kräks också", säger en tredje. "Åh nej", mumlar höggravida fröken och inleder

Rinkebysbefolkning

85 procent var födda i utlandet (uppgift från 1979).
16 procent var födda i Finland (uppgift från 1980).
10 procent var födda i Grekland.
1 procent var födda i Irak.
0 procent var födda i Somalia.
50 procent är födda i utlandet.
23 procent är födda i Finland.
5,3 procent är födda i Grekland.
7,8 procent är födda i Irak.
10,3 procent är födda i Somalia.

sedan dagen med att tala om veckodagar och årstider. Då slinker kräksjukan Abdi in med svullna svarta ögon. "Men är inte du sjuk?" frågar Sussi. "Ja nej, det är bra nu. Spydde på natten men inte nu", svarar Abdi, som efter en stund avviker tillsammans med en somalisk studiehandledare. Det finns inte längre möllagnings- eller förberedelseklasser,

som det fanns på min tid. Nu placeras barnen direkt i klasserna så fort de anländer till Sverige. Men till skillnad från då är det färre barn i klasserna, som ibland till och med har två lärare samtidigt.

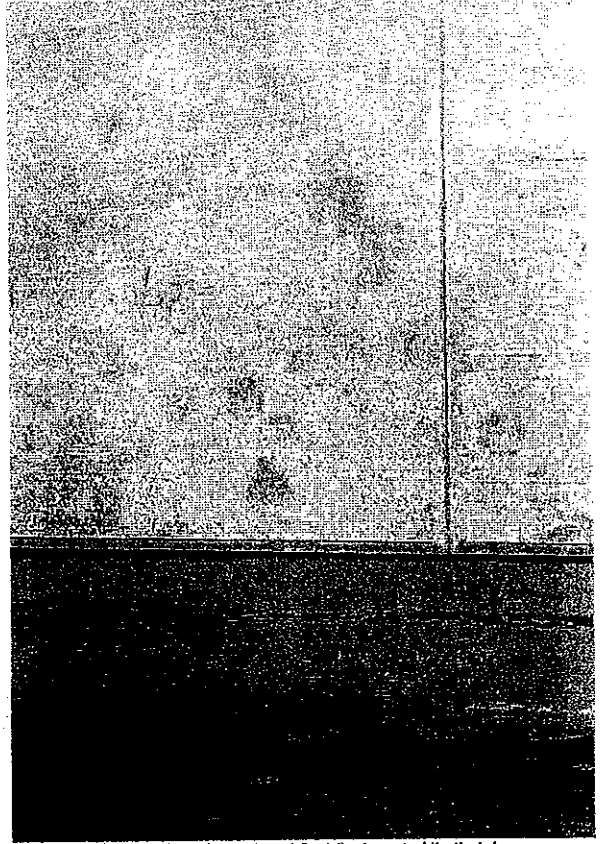
Knutbyskolan i Rinkeby var multikulti redan då. Det fanns barn från hela världen som talade en massa olika språk. Forts på nästa sida

Sagal blir trött av "Mästerkatten".

Tommy, Alexandra, Jordana, Sarah och Susanne på golvet i klassrummet.

Ikram, från Somalia och Sarah, från Algeriet och Frankrike, har rast på Knutbyskolan.

"Inte bara Rinkeby som har

språk. Finska Kari fick halva grekiska klassen att rabbla finska kärleksfraser. Men därifrån också Ankan, Carola, Susi och Mide som representerar för det land vi levde i. Sedan inleddes den vita flykten. Svenskarna stod successivt för att de oroad sig för sina barns framtid.

Nu lämnar de integrerade invandrarna förorten. För att de oror sig för sina barns språksituation. I mammas port nu bor bosnier, chilenser, greker, romer, gambier

och uzbekier. De enda svensker som spåsar i området på kvällstid är tv-pejlarna. Men Rinkeby är inte unikt. Jag har besökt många andra skolor i invandrartäta områden runt om i Sverige. Områden som är minst lika försummade.

ARSETSLOSHET. Tillbaka till lektionen med Jordana och hennes klasskompis.

"Jag heter Tomas men kallas Tommy. Vi är två Tomas i klassen. Min mamma tycker Tommy är lättare. Mamma är från Argentina, pappa från Chile. Jag har baravår i Chile och vi bytte bara hoteller hela tiden, för ingenting var bra. Vi träffade en kusin. Jag har två syskon. De är stora. Pappa jobbar på hotell. Mamma har ont i huvudet."

När jag lalar med barn i olika klasser under rasterna är det många som berättar om människor som är ledsna. Som är på sjukhuset. Som bråkar. Som inte har jobb. Så var det inte på min tid. Då hade de flesta förlidrama

Jordana

flera jobb. En hantvittor till olika städjobb utan som vi barn inte fick följa med på efter skolan. Många föräldrar jobbade i sött och vi äldre barn fick hämta och lämna våra småsyskon på dagis.

Nu för tiden har arbetslösheten ökat och de nya flyktingarnas svårare att ta sig in på den svenska arbetsmarknaden. Många barn har levat gjorda längre perioder och mår psykiskt dåligt.

En historia jag får höra handlar om en pojke vars föräldrar ofta bråkar. "Mamma bodde hos en

Tommy

kompis en gång och det var bra. De bråkar hela tiden hemma. Om pengar och cigaretter. De röker hela tiden. Du har räkt två, jag vill också ha, ge mig cigaretten, blå bla! Nu är mamma på sjukhuset. För mycket dator. Men det är bra där. Hon kan köpa juice och pajer och hon har många nålar. Det finns leksaker. En gång wilde min bror rädde mig. På natten när mamma och pappa rev varandra i sängen. De slog varandra och så fick min bror en spark i ansiktet av mamma. Inte med till. Roten gick fel."

UTMÄNNING. Barnen skriver sina namn och fröken spår mjuka melodier på en gammal bandspelare för att få barnen att vara ner. "De kommer att vara ner. De kommer från jobbiga förhållanden, och bara att få dem att säga signer och vara lugna är en utmaning."

"Jag fyller år på lördag i december. Hemma har jag tre syskon. En går på tvån, en på femman och en är bebis. Mamma tar hand om bebisen. Pappa går på läggbiljet. De som ska gå dit måste visa biljet till min pappa. Bebisen tycker jag mest om", säger Ikram från Somalia.

Lärarinnan Susanne väntar sitt andra barn och med magen i väder sprudlar hon av energi och bra dransväril tillämod. Hennes kärlek till barnen lyser genom de blå ögonen. "Jag jobbade på Harnskolan på Söder innan jag kom hit. Där fanns det bara svenska barn. Här finns inte ett enda. På hela skolan. Där hade föräldrarna jobb. Här är de flesta utan. Det är annorlunda. Jag valde att

komma hit för att jag bor i Råsne och det är praktiskt. Men det är tufft. Det är annorlunda. Utmaningen består i att få dem att känna sig lugna och trygga. Bara att kunna få dem att lägga sig på golvet till samman och vila tog tid."

Shari ska Susi vara barnledig. Som vikarie för klassen då Jordana moster, min yngsta syster Dimitra. På skolpersonalen ställs det övermänskliga krav. De ska vara kulturkompetenta kunskapsförmögare, svenskambassadörer och psykologer. Allt i ett.

När Susi bad barnen rita om hur de har det hemma fick hon en teckning av Abdikadar där han ligger på en säng. "Är du enda barnet hemma?" frågade fröken.

"Nej. Jag har nio syskon. Men de är under sängen. Jag orkade inte rita alla." Tio barn och två vuxna i en tvårummare.

ALEXANDRA PÄSÄLÄUDDU

Rinkeby

70 procent av männen och 66 procent av kvinnorna förvärvsarbetade i 1980.

38 procent var socialbiståndsstagare.

47 procent av männen och 38 procent av kvinnorna förvärvsarbetade 2005. 22 procent är socialbiståndsstagare.

försum mats”

Ann Hargræbe Lvh (4), ledamot i Rinkeby stadsdelsnämnd:
 -I Rinkeby är alla nationer tillkomna hela tiden. På det sättet är det inte segregat inom stadsdelen. Öremot har skillnaden och klassytan mellan Rinkeby och resten av Stockholm blivit större, tycker jag.

Juan Fonseca, Rinkebys förste stadsdelsnämndsförbände, 1990-94:
 -Ja, den etniska segregationen har ökat markant. De etniska svenskarna är inte många idag. Det skulle inte vara något stort bekymmer om de boende var välmående, hade jobb och området hade bra service, men så har det inte varit hittills.

Kristina Axen Olin (4), finansborgarråd i Stockholm:
 -Segregationen ökar när egenmakten blir mindre. Det enda sättet att bryta med detta är att få fler att gå från bidrag till arbete.

”Vi har klassproblem”

KLASSPROBLEM. På väg till studierektorns kontor, i korridoren, hör jag en mörkhårig lärare säga till en annan: "Grekerna vill ha en svensk lärare. De vill inte ha en svartskallelärare. Kan du förstå?" Studierektor Lena Hällström har fullt upp. Det är möten hela dagarna: "Påskolan finns 370 elever och inte ett enda ursvenskt barn. De flesta kommer från

Sornalia, Turkiet, Etiopien. I de grekiska hemspråksklasserna går cirka 60-70 barn från hela norra Stockholm från årskurs 1 till 6. De har bra studieresultat. De klarar sig bra i livet. Föräldrarna som stöder stöder och satsar på dem. Men de är ganska isolerade och vill integrera dem."
 "Det är mycket ett klassproblem också. Området

runt Knutbyskolan är nedgångat, det är släta huskroppar som inte har renoverats som andra delar av Rinkeby."
 "Många föräldrar behöver hjälp. De kan inte det svenska språket. Vi har mycket enskilda samtal med föräldrar och skyhöga tolkkostnader. Vi använder tolkar dagligen."

ALEXANDRA PASCALIDOU

Bästa julklippet.

NOKIA 2610

795 kr

!!! Alla gamla och nya kunder.
 Vi bjuder på sex månader utan
 minutavgift inom Telenor.

Välkommen till närmaste butik!

